

Scenariusz przedstawienia w dwóch odsłonach pt. „11 Listopada – Święto Niepodległości”

Autor: *Barbara Rejniak – kierownik świetlicy SP 98 w Warszawie*

Scenariusz powstał na podstawie literatury: Jadwiga Stepien „Krajobraz z tęczą”, Anna Kubaszewska „Matejko – obrazy olejne”, Śpiewnik 1914- 39 „O mój rozmarynie” – wybór i opracowanie Marek Sart Warszawa 1988

Scenografia: *odpowiadająca epoce – odsłona I – 1918 r , odsłona II – XVII w.*

Rekwizyty: *parawan, tron, fotel, obraz z postacią Stańczyka, elementy dekoracyjne odpowiadające epoce.*

Kostiumy: *długie suknie, płaszcz króla, berło, strój Stańczyka, mundury żołnierskie.*

Oprawa muzyczna: *według własnego pomysłu – muzyka instrumentalna, flety proste, dzwonki, nagrania instrumentalne pieśni patriotycznych.*

Obsada:

Król

Królowa Bona

Paź

Stańczyk

Dama Dworu I

Dama Dworu II

Dziewczynka I

Dziewczynka II

Chłopiec I

Chłopiec II

Chór

ODSŁONA PIERWSZA: „Hej kto Polak - na bagnety!”

Chłopiec I: *Każdy z nas powinien znać historię swojej Ojczyzny.*

Od zarania dziejów powstania państwa polskiego Polacy walczyli o niepodległość, wolność i tożsamość narodową.

Dziewczynka I: *Był taki smutny czas w historii naszej Ojczyzny, gdy na 123 lata utraciła niepodległość. Zaborcy – trzy mocarstwa: Austria, Prusy i Rosja podzielili między siebie polską ziemię, a Polakom chcieli narzucić swoją kulturę, język i religię. Nasz naród nie poddawał się. Każde pokolenie stawало w obronie tych najcenniejszych wartości. Walczyło też w wielkich powstaniach narodowych. Kończyły się one jednak klęską.*

Chłopiec II: *Gdy w 1914 roku wybuchła I Wojna Światowa Komendant Józef Piłsudski*

stworzył Legiony Polskie – oddziały polskiego wojska, które przyczyniły się do odzyskania wolnej naszej Ojczyzny. Ten długo oczekiwany dzień nastąpił 11 listopada 1918 roku. Czcimy go dziś jako Narodowe Święto Niepodległości.

Dziewczynka II: „Jeszcze Polska nie zginęła” słowa te i melodię mamy w sercu i pamięci już od najmłodszych lat. Jest to starz pieśń żołnierska, powstała na ziemi włoskiej w 1797 roku z miłości Polaków do kraju i tęsknoty za nim. Tam właśnie jeden z oficerów, pisarz i poeta, Józef Wybicki napisał pieśń zaczynającą się od słów „Jeszcze Polska nie umarła ...”. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdził tę pieśń jako hymn państwowy.

Chłopiec I: Wiele znanych i lubianych pieśni polskich zrodziło się w czasie walk. Spośród tych pieśni do dziś zachowała się w pamięci i sercach Polaków „Warszawianka”

Chór: „*Hej kto Polak – na bagnety!
Żyj swobodo, Polsko żyj.
Takim hasłem cnej podniety,
Trąbo nasza, wrogom grzmij.*”

Chłopiec I: Kiedy w 1914 roku wybuchła wojna Polacy brali udział w walkach. Niestety, często walczyli przeciwko sobie, gdyż Polacy byli wcielani przymusowo do armii naszych zaborców – Prus, Austrii i Rosji. Wiele lubianych pieśni polskich zrodziło się w czasie walk np. „Piechota”, albo:

*„Wojenko, wojenko cóżeś ty za pani,
że za tobą idą, że za tobą idą
chłopcy malowani”*

Chłopiec I: Nie znamy ani autora słów ani kompozytora tej pieśni. Tak często bywa, że utwory zostają a pamięć o ich twórcach zaciera czas. Natomiast znany jest autor pieśni żołnierskiej z tamtych lat pt. „Biała róża”. (*dziewczynka daje chłopcu różę*)

Chór: „*Rozkwitają pąki białych róż,
Wróc Jasieńku z tej wojenki wróc.
Przyjdź pocałuj jak za dawnych lat
Dam ci za to róży najpiękniejszy kwiat*”

Dziewczynka II: Pieśni, wiersze to już historia – to świadectwo minionych lat. Każdy z nas powinien znać historię swojej Ojczyzny. Od zarania dziejów powstania państwa polskiego Polacy walczyli o niepodległość, wolność i własną tożsamość narodową.

Chłopiec II: Tęsknota za krajem, woła walki o jego wyzwolenie i wiara w zwycięstwo zawsze towarzyszyła Polakom. My o tym nie zapomnimy i dlatego Dzień 11 Listopada jest szczególnie ważną datą . pamiętajmy o tym!.

ODSŁONA DRUGA : „Żywy obraz Stańczyka”

Dziewczynka I: Poznajmy fragment historii, co prawda odległej od 11 listopada 1918 roku, ale jakże tragicznej, patetycznej, a jednocześnie ukazującej ogromny patriotyzm wielkich Polaków.

(Odsłona kurtyny z dekoracją ukazującą dwór króla Zygmunta Starego)

Chłopiec I: Co to za zwyczaje, żeby król nadawał swojemu synowi to samo imię!

Chłopiec II: Robią tylko zamieszanie w historii.

Chłopiec I: Mówisz o francuskich Ludwikach?

Chłopiec II: Nie, mówię o polskich Zygmuntach.

Chłopiec II: Zygmunt I Stary, zanim się zestarzał, ożenił się z włoską księżniczką „Margaryną Sforzą”.

Chłopiec I: Nie margaryną tylko Boną (łapie się za głowę).

Chłopiec II: Ale po co nam były te obce obyczaje, budowle, potrawy?

Chłopiec I: Ach tak, to królowa Bona sprowadziła pietruszkę, seler i inne warzywa nazywane do dzisiaj włoszczyzną.

Chłopiec II: Ach ci Zygmuntowie, narobili tyle zamieszania w historii.

Wchodzi król z małżonką

Królowa Bona: Wdzięcznie przyjmie Akademia wspaniały dar Waszej Miłości.

Król: Cieszyć was będzie, małżonko miła, gdy wspomnicie, że w godne ręce dostaną się one księgi uczone. Toć przeszło od wieka Szkoła Krakowska wydaje mądrością sławne, a jej uczeń Mikołaj Kopernikus nieśmiertelną chwałą polskiego imienia napelnia cały świat.

Stańczyk: Prośbę mam wielką, Miłościwy Królu.

Król: Cóż tam nowego umyśliłeś?

Stańczyk: Aha, zgadłeś królu, o nowość mi chodzi.
Wybieram się jutro do Włoch, dasz mi pieniędzy na drogę?

Król: A ty tam po co?

Stańczyk: Po błazeństwo.

Królowa Bona: Zaliż go mało masz w Polsce?

Stańczyk: Daj królu na drogę, zobaczycie jakim ja to arcybłaznem powrócę.

Śmiech, wychodzą

Taniec

Wchodzi król i Bona

Król: Wybrałyście się Wasze Miłości z robótkami do ogrodu.
Gdzie działki czy w sadzie?

Bona: Bellicze ma katar, a Zygmunta lękam się wypuszczać z komnaty, powietrze za ostre.

Król: Pieścisz je Wasza Miłość na miarę.

Król: Nie ino włoska, ale polsko-litewska krew płynie w żyłach naszego potomstwa. Nie wygrzewać przy piecu, nie chronić od lada powiewu. Zdrowe potomstwo chcę mieć, a nie panięta z morskiej piany.

Bona: Jutro nie omieszkam spełnić wolę Waszej Miłości.

Stańczyk zostaje sam

Paź: Jan Matejko zainspirowany postacią Stańczyka, stworzył obraz uważany za skromny, mniej barwny, ale najistotniejszy poprzez dramat, który został w nim zawarty.
Ten Stańczyk niesie w sobie tragizm losów dawnej Polski.
Bywają różne obrazy malowane pędzlem, dłutem, muzyką, choreografią.
My spróbujemy pokazać własną wizję Stańczyka.

Paź kłania się i wychodzi

Stańczyk siedzi na tronie

Wchodzi dama dworu

Stańczyk: Wielki bo w błazeńskiej szacie, wielki bo wam z oczu zszedł.
Błaznów coraz więcej macie, nieomal błazeńskie wiece.
Byś serce moje rozkroił, nic w nim nie znajdziesz inszego jako te niepokoje.
Sromota, sromota, wstyd, pałacy wstyd.

Dama I: Człowiek, który o sobie nie mówił, nie zwierzał się, nie skarżył, ale patrzcie, jaki był.
Jak się udał? – jest nieskończony!
Tła nie ma wcale, tylko szare płótno, włosy oznaczone tylko, podmalowane żółtym kolorem.
Ale tyle geniuszu i tyle boleści co w tej głowie.
Nie wiem, czy się łatwo spotka na świecie i na obrazie.

Dama wychodzi i przechodzi na drugą stronę

Dama II: To jest Matejko patetyczny, tragiczny, nieszczęśliwy przez całe życie i na wszystkie sposoby zboleły cierpieniami, zbrzydzone małostkami.
Jest wszystkim co stanowiło jego wielkość, szlachetność Polaka i człowieka.